

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

A7-0367/2012

7.11.2012

MIETINTÖ

EU:n pk-yritysten kaupan ja investointien rahoittamisesta: parempi luotonsaanti kansainvälistymisen tukemiseksi (2012/2114(INI))

Kansainvälisen kaupan valiokunta

Esittelijä: Jan Zahradil

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	12
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	16

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

EU:n pk-yritysten kaupan ja investointien rahoittamisesta: parempi luotonsaanti kansainvälistymisen tukemiseksi (2012/2114(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle "Globaali Eurooppa kilpailijana maailmassa – EU:n kasvu- ja työllisyysstrategiaan liittyvä tiedonanto" (COM(2006)0567),
- ottaa huomioon komission tiedonannon "Tavoitteena kattava kansainvälisiä sijoituksia koskeva eurooppalainen politiikka" (COM(2010)0343),
- ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle "Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka – Kauppapolitiikka Eurooppa 2020 -strategian kulmakivenä" (COM(2010)0612),
- ottaa huomioon osana monenkeskisten kauppaneuvotteluiden Uruguayn kierroksen osana vuonna 1994 tehdyn sopimuksen kaupan teknisistä esteistä¹,
- ottaa huomioon yhteisön menettelyistä yhteisessä kauppapolitiikassa kansainvälisen kaupan säännöissä yhteisölle annettujen, erityisesti Maailman kauppajärjestössä (WTO) käyttöön otettujen oikeuksien käyttämisen varmistamiseksi 22. joulukuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3286/94 (asetus kaupan esteistä)²,
- ottaa huomioon UNCTADin laatiman investointiraportin "World Investment Report 2011",
- ottaa huomioon OECD:n, WTO:n ja UNCTADin raportit G20-maiden kauppaa ja investointeja koskevista toimenpiteistä (lokakuun 2010 puolivälistä huhtikuuhun 2011),
- ottaa huomioon OECD:n laatiman sijoitustoimintaa koskevan poliittisen kehyksen (Policy Framework for Investment, PFI),
- ottaa huomioon 13. syyskuuta 2011 antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen suuntaviivojen soveltamisesta julkisesti tuettuihin vientiluottoihin³,
- ottaa huomioon aikaisemmin antamansa päätöslauselmat, erityisesti 13. lokakuuta 2005 Euroopan unionin ja Kiinan kauppasuhteiden tulevaisuudennäkymistä, 1. kesäkuuta 2006 transatlanttisista taloussuhteista EU:n ja USA:n välillä, 28. syyskuuta 2006 talous- ja kauppasuhteista Euroopan unionin ja Intian välillä, 12. lokakuuta 2006 EU:n ja Mercosurin talous- ja kauppasuhteista alueiden välisen assosiaatiosopimuksen

¹ http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt.pdf.

² EYVL L 349, 31.12.1994, s. 71.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2011)0363.

tekemiseksi, 22. toukokuuta 2007 aiheesta globaali Eurooppa – kilpailukyvyn ulkoiset näkökohdat, 19. kesäkuuta 2007 EU:n ja Venäjän talous- ja kauppasuhteista, 19. helmikuuta 2008 EU:n strategiasta eurooppalaisten yritysten markkinoille pääsyn varmistamiseksi, 24. huhtikuuta 2008 aiheesta "Kohti uudistettua Maailman kauppajärjestöä", 5. helmikuuta 2009 kauppaja- ja taloussuhteista Kiinan kanssa, 26. maaliskuuta 2009 EU:n ja Intian vapaakauppasopimuksesta, 21. lokakuuta 2010 Euroopan unionin ja Latinalaisen Amerikan kauppasuhteista, 17. helmikuuta 2011 EU:n ja Korean tasavallan välisestä vapaakauppasopimuksesta ja 6. huhtikuuta 2011 Euroopan unionin kansainvälisestä sijoituspolitiikasta tulevaisuudessa antamansa päätöslauselmat, 10. toukokuuta 2011 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi siirtymäjärjestelyistä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kahdenvälisiä investointisopimuksia varten antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman sekä 11. toukokuuta 2011 EU:n ja Intian vapaakauppasopimusneuvottelujen tilanteesta, 11. toukokuuta 2011 EU:n ja Japanin kauppasuhteista, 8. kesäkuuta 2011 EU:n ja Kanadan kauppasuhteista sekä XX kesäkuuta 2011 Eurooppa 2020 -strategian mukaisesta Euroopan uudesta kauppapolitiikasta antamansa päätöslauselmat,

- ottaa huomioon komission kertomuksen Eurooppa-neuvostolle "Vuoden 2011 raportti kaupan ja investointien esteistä – EU:n strategisten talouskumppanien kannustaminen markkinoillepääsyn helpottamiseen: toiminnan painopisteet kaupan esteiden poistamiseksi" (COM(2011)0114),
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2011 antamansa päätöslauselman kaupan ja investointien esteistä¹,
- ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle "Pieni yritys, suuri maailma – uusi yhteistyöhanke avaa maailmanmarkkinoita pk-yrityksille" (COM(2011)0702),
- ottaa huomioon komission tiedonannon "Toimintasuunnitelma pk-yritysten rahoituksen saannin parantamiseksi" (COM(2011)0870),
- ottaa huomioon komission kertomuksen Eurooppa-neuvostolle "Vuoden 2011 raportti kaupan ja investointien esteistä" (COM(2012)0070 lopullinen),
- ottaa huomioon Kansainvälisen rahoitusyhtiön (IFC) / Maailmanpankin raportin "Doing Business 2012: Doing Business in a More Transparent World" (jäljempänä "Doing Business 2012 -indeksi"),
- ottaa huomioon 3. heinäkuuta 2012 antamansa päätöslauselman Eurooppaan tehtävien investointien houkuttavuudesta²,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
- ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A7-0367/2012),

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2011)0565.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0275.

- A. ottaa huomioon, että Lissabonin sopimuksen tultua voimaan suorat ulkomaiset sijoitukset sisältyvät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan mukaisesti yhteiseen kauppapolitiikkaan, joka kuuluu EU:n yksinomaisen toimivallan piiriin; ottaa huomioon, että jäsenvaltiot voivat neuvotella ja tehdä kahdenvälisiä investointisopimuksia ainoastaan unionin valtuuttamina; ottaa huomioon, että kaikkiin komission unionin puolesta neuvottelemiin kauppaa- ja investointisopimuksiin tarvitaan parlamentin puoltava lausunto;
- B. toteaa, että UNCTADin vuoden 2011 raportin mukaan EU on pysynyt suorien ulkomaisten sijoitusten keskeisenä kohteena; toteaa, että Eurostatin tilastot osoittavat sitä vastoin, että EU-27:n suorien ulkomaisten sijoitusten kokonaismäärä pieneni 30 prosenttia vuonna 2008, edelleen 28 prosenttia vuonna 2009 ja vielä 62 prosenttia vuonna 2010;
- C. ottaa huomioon, että Doing Business 2012 -indeksin mukaan yrittäjyyden alalla maailman 35 parhaasta maasta vain 40 prosenttia on EU:n jäsenvaltioita (ja euroalueen jäsenvaltioita vain 26 prosenttia);
- D. ottaa huomioon, että komission esittämän arvion mukaan 99 prosenttia EU:n kaikista yrityksistä on pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) ja että 92 prosenttia näistä pk-yrityksistä on mikroyrityksiä, jotka työllistävät 1–9 työntekijää, 6,7 prosenttia on pieniä yrityksiä, jotka työllistävät 10–49 työntekijää ja 1,1 prosenttia on keskisuuria yrityksiä, jotka työllistävät 50–249 työntekijää; toteaa, että pk-yrityksiä on 23 miljoonaa ja että ne muodostavat unionin talouden selkärangan vastaten kahdesta kolmasosasta yksityisen sektorin työpaikoista;
- E. ottaa huomioon, että mikroyritykset ja pk-yritykset ovat luonteeltaan erilaisia ja että niiden tarpeet eroavat toisistaan ja liittyvät sen teollisuudenalan tai palvelualan erityispiirteisiin, jolla ne toimivat, siihen jäsenvaltioon tai alueeseen, jossa ne harjoittavat toimintaansa, niiden kokoon, niiden liiketoimintamalliin, yrittäjäkulttuuriin ja liiketoimintaympäristöön, riippumatta siitä, ovatko kyseessä kansainväliset markkinat vai sisämarkkinat; ottaa huomioon, että pk-yritykset kohtaavat erilaisia haasteita liiketoimintasyklinä puitteissa;
- F. katsoo, että rahoituksen puute sekä muihin teollistuneisiin talouksiin verrattuna heikko yrittäjähengi ovat yhä suurimpia haasteita EU:n yritysten kilpailukyvyille ja yrittäjyydelle ja että sääntelyn pysyminen hajanaisena ja byrokratia rajoittavat edelleen pk-yritysten ja etenkin mikroyritysten ja pienten yritysten mahdollisuuksia sopeutua energia- ja resurssitehokkaaseen talouteen ja laajentaa kotimaansa ulkopuolella sijaitseville markkinoille niin sisämarkkinoiden kuin maailmanmarkkinoiden puitteissa;
- G. ottaa huomioon, että 44 prosenttia pk-yrityksistä on ilmoittanut riittävien tietojen puutteen muodostavan merkittävän esteen kansainvälistymiselle;
- H. ottaa huomioon, että syynä eurooppalaisten pk-yritysten vastahakoisuuteen kehittää kansainvälistä toimintaansa on pääosin se, että niillä ei ole käytössään analyysseja tai ennakoarvioita vientimahdollisuuksistaan;
- I. toteaa, että huomattava osa eurooppalaisista pk-yrityksistä harjoittaa kansainvälistä vientitoimintaa (25 prosenttia kokonaismäärästä) mutta että vain 13 prosenttia

eurooppalaisista pk-yrityksistä toimii EU:n ulkopuolisilla markkinoilla ja vain 4 prosentilla niistä yrityksistä, jotka eivät harjoita kansainvälistä toimintaa, on erityisiä suunnitelmia kansainvälisen toiminnan aloittamiseksi lähitulevaisuudessa; toteaa, että tietyillä pk-yrityksillä ei liiketoimintaprofiilistaan ja koostaan johtuen ole mahdollisuutta kansainvälistyä;

- J. toteaa, että vain 10 prosenttia mikroyrityksistä käyttää hyväkseen yli 300:aa saatavilla olevaa julkista tukiohjelmaa, ja tukiohjelmien suuresta määrästä johtuen pk-yritysten on vaikea tunnistaa ja käyttää tosiasiallisesti saatavilla olevaa tukea;
- K. ottaa huomioon, että maailmanlaajuinen talous- ja rahoituskriisi koettelee erityisesti eurooppalaisia pk-yrityksiä ja katsoo, että myös niiden kansainvälistymistä yli sisämarkkinoiden rajojen olisi edistettävä;
- L. toteaa, että viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana lähes kolmasosa pankkilainaa hakeneista pk-yrityksistä ei saanut lainkaan luottoa tai sai vähemmän kuin oli hakenut; toteaa, että suurin hylkäämisaste kohdistui mikroyrityksiin;
- M. ottaa huomioon, että kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelma on antanut rahoituslaitoksille mahdollisuuksia tarjota 30 miljardia euroa uutta rahoitusta yli 315 000 pk-yritykselle vuosina 2007–2013; ottaa huomioon, että Euroopan investointipankki (EIP) järjesti pk-yrityksille noin 40 miljardia euroa lainaa, jossa edunsaajina oli yli 210 000 pk-yritystä vuosina 2008–2011;
- N. toteaa, että komission ehdottama yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskeva uusi ohjelma (COSME) tarjoaa yrityksille ja pk-yrityksille lainojen takausjärjestelyä, josta myönnetään takauksia tavanomaisiin lainoihin, toissijaisiin ja osakkuuslainoihin tai leasing-järjestelyihin perustuvaan velkarahoitukseen vähentämään erityisongelmia, joita pk-yrityksillä on kasvuun tarvitsemansa rahoituksen saannissa, sekä pk-yrityssalkkujen arvopaperistamiseen, jonka tavoitteena on saada pk-yritysten käyttöön lisää velkarahoitusta; ottaa huomioon, että ohjelman on tarkoitus toimia vuosina 2014–2020 ja että sen budjetiksi on kaavailtu 2,5 miljardia euroa;
- O. katsoo, että jäsenvaltioiden ja myös kansalaisyhteiskunnan instituutioiden (kuten kauppakamarien ja työnantajajärjestöjen) kokemus pk-yritysten ja mikroyritysten kansainvälistymistä tukevasta politiikasta muodostaa arvokkaan tietopääoman laadittaessa uusia tehokkaita ja menestyksellisiä toimintalinjoja tällä alalla;
- P. katsoo, että EU:n tasolla harjoitettavan pk-yritysten tukipolitiikan on oltava nykyiseen politiikkaan nähden toissijaista, erillistä ja täydentävää ja siinä on vältettävä päällekkäisyyksiä nykyisten kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason ohjelmien kanssa sekä lisättävä ohjelmien ja toiminnan koordinointia;
- R. ottaa huomioon, että komission kaupan ja investointien esteistä laatimassa raportissa luetellaan esimerkkejä, joissa tullien ulkopuoliset esteet hankaloittavat EU:n markkinoillepääsyä eri maissa (mukaan luettuna WTO:hon kuuluvat teollisuusmaat ja suurimmat kehittyvän talouden maat) enemmän kuin tullitariffit, joista ollaan suurelta osin luopumassa globalisaation myötä; toteaa, että WTO:n säännöt kieltävät perusteettomat tullien ulkopuoliset esteet;

- S. katsoo, että EU:n on tarvittaessa tuettava ja puolustettava aktiivisesti kaikin asianmukaisin ja kohtuullisin keinoin unionin teollisuutta ja yrityksiä, myös pk-yrityksiä, kun unionin kauppakumppanit rikkovat sovittuja sääntöjä sekä WTO:n standardeja ja periaatteita; katsoo, että kahden- ja monenvälisten riidanratkaisumekanismien ja erityisesti WTO-yhteensopivien kaupan suojakeinojen (TDI) käytön olisi oltava viimeinen keino;
- T. katsoo, että investointien oikeudellinen epävarmuus on merkittävä pk-yritysten kansainvälistymistä estävä tekijä ja että on olennaisen tärkeää, että kauppakumppaneiden kanssa sovitaan oikeudellisen varmuuden takaava sääntelykehys; katsoo, että EU:n on puolustettava eurooppalaisten yritysten, erityisesti pk-yritysten, etuja, kun EU:n ulkopuolisiin maihin tehtävien investointien yhteydessä on rikottu yritysten oikeusturvaa;
1. kehottaa komissiota ja tarvittaessa jäsenvaltioita edistämään pk-yritysten ja tilanteen mukaan mikroyritysten osallistumista globaaleille markkinoille toteuttamalla asianmukaisia toimia, joiden avulla pk-yritykset kykenevät kansainvälistymään ja erityisesti yhdentymään EU:n sisämarkkinoille, mukaan luettuna pääoman saatavuuden parantaminen, säännöllisesti ajan tasalla pidettävät tiedot liiketoimintamahdollisuuksista ulkomailla sekä tehokkaista kaupan suojakeinoista, joilla pyritään varmistamaan niiden oikeutettu suojeleminen epäreilulta polkumyynniltä ja epäreiluilta tukimuodoilta, jotta taataan oikeudenmukainen kilpailu kolmansien maiden kanssa varmistuen samalla, että ihmisoikeuksia, työntekijöiden oikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia sekä ympäristöä suojellaan kolmansissa maissa;
 2. toteaa, että myös pk-yritykset ovat vaikeuksissa talouskriisin aiheuttaman kotimaisen kysynnän vähenemisen johdosta;

I. Tiedon saatavuus

3. korostaa tarvetta parantaa tiedonkeruuta yritysten tasolla, jotta voidaan parantaa tietoisuutta mikroyritysten tarpeista, jakaa parhaita käytäntöjä ja kohdistaa tuki niille tehokkaammin sekä kansallisella että EU:n tasolla; kehottaa myös toteuttamaan säännöllisesti kustannus-hyötyanalyyskejä kyseisen tuen vaikuttavuuden arvioimiseksi keskittyen tässä yhteydessä parantamaan mikroyritysten kykyä innovoida ja kilpailla sekä sisämarkkinoilla että maailmanlaajuisesti;
4. korostaa tarvetta kartoittaa ensin saatavilla olevia ja puuttuvia kansallisia ja EU:n tason tukiohjelmia, jotta vältetään päällekkäisyyksiä ja aukkoja siten, että liitetään yhteen nykyisiä palveluntuottajia ja tukistrategioita yhteistyössä kansallisten laitosten kanssa; kannustaa jäsenvaltioiden viranomaisia luomaan vastaavia verkkotietokantoja kansallisille ja alueellisille rahoituslähteille;
5. korostaa tarvetta arvioida kansainvälisyyden edistämistä nykyisillä markkinoilla ja edistää pk-yritysten kehittymistä sisämarkkinoilla sekä pitää pk-yritysten kehitystä sisämarkkinoilla yhtä tärkeänä kuin pk-yritysten kehitystä ulkomailla;
6. pitää olennaisen tärkeänä EU:n kilpailukyvyille ja kasvulle luoda digitaaliseen foorumiin kuuluva verkosto, joka yhdistää kansalliset pk-yrityksille tarkoitetut helpdesk-palvelut, kauppakamarit, vientiluottolaitokset, liike-elämän järjestöt ja komission ja jonka avulla EU:n yrityksille ja etenkin vienti- ja tuontiyrityksille voidaan tarjota yhdestä keskitetystä

yhteyspisteestä täsmällistä, oikea-aikaista ja helppotajuista tietoa, jotta ne voivat hyödyntää täysimääräisesti unionin uutta yhteistä kauppapolitiikkaa;

II. Pääoman saatavuus

7. korostaa, että toistuvat pääoman saatavuuteen liittyvät vaikeudet ovat keskeinen syy, joka estää pk-yritysten kansainvälistymisen; kehottaa kansallisia hallituksia tukemaan pk-yrityksiä EU:n sisäistä kilpailua vääristämättä julkisesti tuettujen vientiluottojen muodossa sekä myös varaamaan riittävästi rahoitusta pk-yrityksille (esimerkiksi erityislainoja, yhteisrahoitusta ja riskipääomaa) investointien poisvetämisen ja pankkien lainarahoituksen tyrehtymisen aiheuttamien ongelmien lievittämiseksi; korostaa, että edellä mainittua rahoitusta olisi tarjottava sellaisille pk-yrityksille, jotka jo harjoittavat vientiä ja jotka kykenevät esittämään toteuttamiskelpoisen liiketoimintasuunnitelman nykyisten markkinaosuuksiensa lisäämiseksi tai vakiinnuttamiseksi ja työpaikkojen luomiseksi erityisesti nuorille;
8. katsoo, että mikäli EU:n taloutta halutaan vahvistaa, innovatiivisia tuotteita ja palveluja tarjoavien uusien yritysten ja alkuperä- tai lisäinvestointeja tarvitsevien pk-yritysten tukemista ei saisi laiminlyödä riippumatta siitä, toimivatko ne sisämarkkinoilla vai haluavatko ne lisätä kasvua kansainvälistymällä;
9. kehottaa näin ollen kansallisia hallituksia tukemaan pk-yrityksiä ja tarkastelemaan mahdollisuutta luoda esimerkiksi pk-yrityksille tarkoitettuja investointirahastoja, joihin kuka tahansa Euroopan kansalainen voi sijoittaa säästöjään;
10. kehottaa huolehtimaan, että julkisesti tuetut vientiluotot ovat OECD:n ohjeiden mukaisia ja että niillä edistetään hankkeita, jotka noudattavat kansainvälisiä työ- ja ympäristönormeja;
11. kehottaa mukauttamaan pk-yrityksille annettua tukea pääoman saatavuuden parantamiseksi pk-yritysten yksittäisten ja erityisten tarpeiden perusteella, jotta kaikkiin yrityksiin ei sovellettaisi samaa lähestymistapaa; toteaa tässä yhteydessä, että EU:n teollisuus pitää sisällään lukuisia erilaisia liiketoimintaprofiileja ja tarpeita, jotka vaihtelevat pk-yritysten koon, rakenteen, toimialan ja maantieteellisen sijainnin mukaisesti;
12. katsoo, että on kiireesti laadittava kokonaisvaltainen kaupan rahoitusta koskeva strategia, jolla pyritään edistämään pk-yritysten kansainvälistymistä; katsoo, että EU:n pitäisi edistää ja tukea kannusteita, joilla kehitetään ennakoivasti pk-yrityksiä strategisilla aloilla, etenkin, kun on kyse korkeaa lisäarvoa tarjoavasta valmistustoiminnasta, joka antaa kilpailuetua nopeasti kehittyviin talouksiin nähden sekä tarjoaa laadukkaita työpaikkoja EU:n kansalaisille; korostaa näin ollen tarvetta tunnistaa lupaavat markkinaraot ja edistää niiden kehitystä;
13. kehottaa komissiota tutkimaan EU:n bisnesenkelimarkkinoita ja muita vastaavia markkinoita maailmanlaajuisesti EU:n bisnesenkeliverkoston ylläpitäjien valmiuksista oppimiseksi ja niiden parantamiseksi; rohkaisee pankkeja ja muita rahoituslaitoksia tarjoamaan pk-yrityksiä varten säännöllisesti ajan tasalla saatettua tietoa saatavilla

olevista rahoitusvälineistä, myös pk-yritysten tukiverkostoista ja bisnesenkeleistä; kehottaa myös komissiota tarjoamaan tähän asiaan liittyvää tietoa;

14. toteaa, että on olemassa kansallisia vakiintuneita ja hyväksi havaittuja pk-yritysten tukijärjestelmiä, jotka tarjoavat vientiluottoja vientiluottolaitosten kautta, ja pitää tarkoituksenmukaisena jatkaa kyseisen tuen soveltamista; on kuitenkin sitä mieltä, että keskipitkällä aikavälillä EU:n tason vientiluottojen johdonmukaisen tukivälineen perustamisesta olisi keskusteltava tarkemmin: tässä on kyse pk-yrityksille tarkoitettusta EU:n laajuudesta vienti-/tuontijärjestelmästä, josta voidaan myöntää pk-yrityksille lisätukea vientiluottolaitosten kautta kansallisten parhaiden käytäntöjen perusteella; katsoo, että kyseinen lisätuki voisi muodostua halpa- ja kiinteäkorkoisista lainoista, lyhyen aikavälin käyttöpääomasta ja jälleenrahoituksesta, pääomarahoituksesta ja yritysvakuutuksia koskevista ratkaisuista;
15. kiinnittää huomiota sääntelyyn ja oikeudellisiin toimiin, jotka on toteutettava pk-yritysten vakuustilanteen parantamiseksi, eli seuraaviin toimiin:
 - omaisuuden rekisteröintiä koskevat esteet on poistettava (esimerkiksi perustamalla luottotietotoimistoja);
 - luotonantajien perintäkustannuksia on alennettava ja pk-yrityksiä koskevien taloudellisten tietojen yleistä laatua on kohennettava, jotta yritysten luottokelpoisuus luottottajien silmissä paranee;
16. korostaa tarvetta tarjota pk-yrityksille taloudellista ja teknistä tukea, jossa painopisteitä ovat markkinatutkimus, hankkeita ja vientiä koskeva rahoitusneuvonta, oikeudellinen neuvonta (esimerkiksi poikkeuslausekkeista tai maksuviivästysten tai -laiminlyöntien seuraamuksista), tulleihin ja veroihin liittyvät velvollisuudet, väärennösten torjuminen ja yritysten esittelemisen messuilla ja yritysten verkostointitapahtumissa (esimerkiksi jälleenmyyjien löytämiseksi kolmansissa maissa);
17. painottaa, että on keskityttävä myös mikroyritysten luottovajeen poistamiseen; korostaa pienlainojen myönteistä merkitystä, sillä ne mahdollistavat kyseisten yritysten perustamisen; toistaa, että vaikka kyse on kapeasta markkinasektorista, voidaan pienilläkin suorilla ulkomaisilla sijoituksilla edistää ruohonjuuritason liiketoiminta-aloitteita luomalla kasvua ja tukemalla kestävästä kehitystä paikallisella tasolla (esimerkiksi kehittämällä käsityötaitoja);
18. kehottaa lisäämään julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia siemenrahoituksen ja pääomasijoitusten järjestämiseksi EU:n mikroyrityksille siten, että yrittäjäriski jaetaan; toteaa tässä yhteydessä, että sekä mikroluottolaitoksilla ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneilla rahastoilla voi olla myönteinen vaikutus kehitettäessä liiketoimintamahdollisuuksia, joihin liittyy myös vankkoja yhteiskunnallisia, eettisiä ja ympäristöä koskevia tavoitteita;

III. Suositukset konkreettisiksi toimiksi

19. kehottaa pyrkimään kansallisella ja EU:n tasolla selkeyttämään pk-yritysten liiketoimintaympäristöä tiiviissä yhteistyössä EU:n pk-yritysten järjestöjen,

kauppakamareiden ja teollisuuden etujärjestöjen sekä muiden byrokratian vähentämistä ja pk-yritysten kansainvälistymistä tukevien sidosryhmien kanssa;

20. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön paikallistasolla yritysten tukipalveluita, jotka toimivat yhteistyössä EU-yritysten kanssa ja tarjoavat pk-yrityksille heidän omalla kielellään ja välittömästi käyttökelpoista tietoa vienti/tuontimahdollisuuksista, olemassa olevista kaupan esteistä (sekä tullitariffeista että muista kuin tullitariffeista), voimassa olevasta investointisuojusta ja riitojenratkaisumenettelyistä sekä kilpailijoista ja kulttuurisista käytännöistä kolmansien maiden markkinoilla;
21. kehottaa luomaan eurooppalaisten pk-yritysten ja suurten yritysten välisen verkoston, jotta pk-yritykset pystyvät hyödyntämään suuryritysten asiantuntemusta, vientikykyä ja innovaatiokykyä;
22. kehottaa komissiota edistämään EU:n "Erasmus nuorille yrittäjille" -ohjelman mallin mukaisesti toimivien eurooppalaisten ja kolmansien maiden pk-yritysten johtajien välistä vaihtoa;
23. korostaa tarvetta edistää yhteistyötä eurooppalaisten pk-yritysten ja kolmansien maiden yritysten välillä markkinoille pääsyn ja kolmansien maiden markkinoille integroitumisen helpottamiseksi;
24. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tiedottamaan eurooppalaisille pk-yrityksille paremmin parhaillaan neuvoteltavina olevista kauppasopimuksista ja kansainvälisistä investointinäkymistä;
25. rohkaisee EU:n yrityksiä ja viejiä soveltamaan aktiivisesti kaupan suojakeinoja, kuten kaupan esteitä koskevan asetuksen mukaisia valituksia tai markkinoillepääsyä koskevan tietokannan valitusrekisteriä, ilmoittaakseen komissiolle niille kaupan esteistä aiheutuneista aineellisista vahingoista, jotta komissio voi tarvittaessa käynnistää viralliset polkumyynti- ja tasoitustulleja koskevat selvitykset tiiviissä yhteistyössä teollisuuden kanssa vastatoimien riskien minimoimiseksi;
26. katsoo, että pk-yritysten tehokas suojeleminen EU:n kumppanivaltioiden vilpillisiltä kaupankäyntitavoilta on aivan yhtä tärkeää kuin pk-yritysten kansainvälistymispyrkimysten tukeminen; katsoo, että kansainvälistyminen ja suojele ovat globalisoitumisen kaksi eri puolta;
27. kehottaa komissiota kiinnittämään EU:n kaupan suojatoimia uudistaessaan asianmukaisesti huomiota siihen, että pk-yritysten mahdollisuuksia turvautua polkumyyntiin ja vientituen vastaisiin menettelyihin;
28. kehottaa komissiota huolehtimaan siitä, että pk-yritykset osallistuvat kansainvälisten standardien luomiseen (esimerkiksi ISO-standardit), sillä sääntelyjärjestelmiin tehdyt muutokset vaikuttavat suoraan yritysten kannattavuuteen; korostaa, että perusteettomien tullien ulkopuolisten esteiden poistamisen pitäisi olla korkealla komission asialistalla erityisesti asiaan liittyvien yleisten normien perusteella tehtävän teknisten sääntöjen yhdenmukaistamisen kautta;

29. kehottaa komissiota ottamaan nämä laajalle levinneet ja sitkeät ongelmat huomioon kaikissa monen- ja kahdenvälisissä kauppasopimuksissa ja etenkin niin teollistuneiden kuin kehittyvienkin talouksien kanssa tehtävissä vapaakauppasopimuksissa sekä varmistamaan, että WTO:ssa kiinnitetään tullien ulkopuolisiin kaupan esteisiin vähintäänkin yhtä paljon huomiota kuin nykyisin kiinnitetään tullien poistamiseen;
30. pitää valitettavana, että eurooppalaisilta yrityksiltä, erityisesti pk-yrityksiltä, puuttuvat konkreettiset keinot torjua tehokkaasti teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia; suhtautuu myönteisesti komission päätökseen ehdottaa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta annetun direktiivin tarkistamista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan teollis- ja tekijänoikeuksien suojelua kaikissa monenvälisissä alan järjestöissä (Maailman kauppajärjestö (WTO), Maailman terveysjärjestö (WHO) ja Maailman henkisen omaisuuden järjestö (WIPO));
31. huomauttaa, että pk-yritykset ovat alttiita hintavaihteluille, kehottaa siksi komissiota toimimaan aktiivisesti EU:n tasolla ja G20:n kaltaisilla kansainvälisillä foorumeilla elintarvikkeilla ja raaka-aineilla tapahtuvan haitallisen finanssikeinottelun torjumiseksi;
32. kehottaa unionia hyödyntämään täysimääräisesti Euroopan naapuruuspolitiikan ansiosta EU:n pk-yrityksille tarjoutuvat investointimahdollisuudet keskittyen tässä yhteydessä erityisesti rajatylittäviin investointeihin Välimeren itäisiin ja eteläisiin kumppanimaihin; huomauttaa, että näillä alueilla olisi investointimahdollisuuksilla tuettava merkittävästi asianomaisten maiden väestöjen sosiaalisten ja taloudellisten tarpeiden täyttämistä sekä edistettävä kestävää talouskehitystä, alueellisen yhteistyön syventämistä ja alueellisen vakauden lisäämistä;
33. katsoo, että komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi kehitettävä synergioita, jotta unionin kauppadiplomatiaa voidaan tehostaa edelleen ympäri maailman;
34. pyytää, että EU kehittäisi tutkimuksen ja innovoinnin edistämiseen perustuvan kunnianhimoisen yhteisen teollisuuspolitiikan, jota tuetaan uutta luovilla rahoituksen muodoilla kuten hankevelkakirjoilla ja jossa pienten ja keskisuurten yritysten kehitystä tuetaan niiden pääsyssä julkisille markkinoille niin, että niiden kilpailukyky voi säilyä teollisuuden ja tutkimuksen suurista toimijoista huolimatta;
35. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

I. Johdanto

Tässä valiokunta-aloitteisessa mietinnössä keskitytään pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset), jotka ovat kiinnostuneita harjoittamaan vienti-, tuonti- ja sijoitustoimintaa EU:n sisämarkkinoiden rajojen ulkopuolella. Komission 9. marraskuuta 2011 julkistaman tiedonannon "Pieni yritys, suuri maailma – uusi yhteistyöhanke avaa maailmanmarkkinoita pk-yrityksille" mukaisesti pk-yrityksillä tarkoitetaan jäljempänä unionissa toimivia yrityksiä, jotka ovat itsenäisiä niitä suurempien ja monikansallisten yritysten suhteen ja joille on tunnusomaista vähemmän kuin 250 työntekijää käsittävä henkilöstö, alle 50 miljoonaan euroon jäävä vuotuinen liikevaihto ja tase, jonka loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. Komission arvion mukaan EU:n sisämarkkinoilla toimii noin 23 miljoonaa pk-yritystä.

EU:n pk-yrityksissä työskentelee 75 prosenttia kaikista yksityisen sektorin työntekijöistä ja viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana noin 80 prosenttia kaikista uusista työpaikoista on luotu pk-yrityksissä. Yllättävää kyllä, vain 25 prosenttia pk-yrityksistä toimii kotipaikkansa jäsenvaltion kansallisten rajojen ulkopuolella ja vain 13 prosenttia on läsnä EU:n ulkopuolisilla markkinoilla viejänä. Suoraa ulkomaista sijoitustoimintaa harjoittavien pk-yritysten lukumäärä on sekin vähäinen.

Pk-yritysten vähäistä kansainvälistymistä voidaan selittää useilla tekijöillä. Ongelman taustalla on kaksi keskeistä seikkaa. Ensinnäkin EU:n pk-yritysten on vaikea saada tietoa ulkomaisista markkinoista ja kauppa- ja sijoitusmahdollisuuksista ulkomailla. Toiseksi monilta pk-yrityksiltä puuttuu pääomaa "mennäkseen maailmalle", johon sisältyy myös rajatylittävän liiketoiminnan rahoittaminen. Olen pyrkinyt esittelijänä tarkastelemaan lähemmin näitä kahta kysymystä ja esittämään konkreettisia keinoja niiden ratkaisemiseksi, jotta EU:n pk-yritykset voivat parantaa kansainvälistä kilpailukykyään, mikä on myös EU:n uuden kauppa- ja investointipolitiikan tavoitteena.

II. Tietojen saatavuus

OECD:n 19. huhtikuuta 2012 julkistaman pk-yritysten ja yrittäjien rahoittamista koskevan tulostaulun¹ mukaan rahoituksen saatavuus oli markkinatiedon saatavuuden ohella yksi kiireellisimmistä ongelmista, joiden kanssa pk-yritysten oli kamppailtava vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla. Yksityiskohtaisen markkinatiedon saatavuus on epäilemättä yksi menestyksekkään kansainvälistymisen ennakoedellytyksistä. Tällaiseen tietoon sisältyy muun muassa katsaus asianomaisen ulkomaan poliittiseen tilanteeseen sekä markkinamahdollisuuksien sosioekonomisia indikaattoreita, myös mahdollisen asiakaskunnan erityispiirteitä koskeva markkinatutkimus.

Pk-yrityksille on olennaisen tärkeää saada säännöllisesti ajantasaistettua tietoa valuuttakursseista, oikeusturvasta, työläinsäädännöstä ja etenkin kaupan rahoitusmahdollisuuksista. Nämä tekijät ovat vieläkin tärkeämpiä mikroyrityksille, erityisesti

¹ OECD Scoreboard, 19. huhtikuuta 2012: <http://www.oecd-ilibrary.org/content/book/9789264166769-en>

silloin, kun ne menevät ensimmäistä kertaa ulkomaisille markkinoille ja etsivät sopivia liiketoimintamahdollisuuksia. Mikroyrityksillä on kaikkien pienimpinä pk-yrityksinä vähiten voimavaroja käytettävissään ja yleisesti katsotaan, että ne tuottavat vähemmän voittoa kuin pk-yritykset, suuret yritykset tai monikansalliset yhtiöt. Ne ovat muita riippuvaisempia räätälöityjen ja liiketoimintansa kehittymistä ja kansainvälistymistä tukevien tietojen saatavuudesta.

Jotta voidaan parantaa yleistä tietoisuutta mikro- ja pk-yritysten tarpeista, on näin ollen hyvin tärkeää tehostaa mikro- ja pk-yritysten haasteita koskevien tietojen ja tilastojen keräämistä. Tähän sisältyy kansainvälistymiseen tarkoitettujen rahoituksen saatavuus, mutta myös mekanismi, jonka avulla voidaan jakaa nykyistä tietämystä mahdollisista ratkaisuista, joilla voidaan tukea mikro- ja pk-yrityksiä voittamaan nykyisin kansallisella ja EU:n tasolla sekä ulkomailla, erityisesti OECD-maissa esiintyvät ongelmat.

III. Pääoman saatavuus

Mikro- ja pk-yrityksille, jotka haluavat harjoittaa aktiivista vienti- ja tuontitoimintaa, on keskeisen tärkeää saada pääomaa ja riittävästi kauppaan liittyvää taloudellista tukea. Tämä on erittäin tärkeää myös kun on kyse kolmansien maiden markkinoihin tehtävistä investoinneista sekä pyrittäessä parantamaan mikro- ja pk-yritysten mahdollisuuksia pärjätä kansainvälisessä kilpailussa.

Esittelijänä pidän siksi myönteisinä kaikkia unionin nykyisiä rahoitusvälineitä kuten kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmaa (CIP) ja sen mikroluottojärjestelmää, Euroopan investointipankin ja Euroopan investointirahaston rahoitusaloitteita, pk-yritysten rahoittamista käsittelevän foorumin tarjoamia verkostointimahdollisuuksia, EU:n tukea tutkimukselle ja kehitykselle ja viimeisenä, vaan ei vähäisimpänä EU:n koheesiorahastoon ja rakennerrahastoihin sisältyviä toimia pk-yritysten tukemiseksi. Kaikilla näillä toimenpiteillä tuetaan unionin yritysten kehitystä ja vakaata kasvua. Pidän kuitenkin valitettavana, että toimia pk-yritysten rahoittamiseksi suoraan on toteutettu hyvin vähän, jolloin niiden on turvauduttava pankkien kaltaisiin rahoituksen välittäjiin rahoituksen hankkimiseksi EU:n jäsenvaltioissa. Pidän myös valitettavana, että mikään tai hyvin harva edellä mainituista pk-yritysten tukiohjelmista ei kohdistu nimenomaisesti kansainvälisen kauppaan tai investointeihin kolmansissa maissa.

Pidän kuitenkin myönteisenä, että komission on hiljan päättänyt auttaa kotijäsenvaltionsa ulkopuolella toimivia pieniä yrityksiä parantamalla niiden markkinoillepääsymahdollisuuksia, kun se perusti CIP-ohjelman seuraajan, yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) 2014–2020. Tälle ohjelmalle on suunniteltu 2,5 miljardin euron talousarviota ja sillä voitaisiin tukea noin 40 000 yritystä, kansainvälistymistä koskeva tuki mukaan luettuna. Olen kuitenkin sitä mieltä, että paljon muutakin on vielä tehtävä, mikäli haluamme hyötyä täysimääräisesti EU:n Lissabonin sopimuksen jälkeisestä kauppa- ja investointipolitiikasta. Ottaen huomioon, että sekä kauppa että suorat ulkomaiset investoinnit kuuluvat nyt yksinomaan unionin toimivallan piiriin, olisi keskityttävä enemmän kokonaisvaltaisiin toimiin osana EU:n yhteistä kauppapolitiikkaa.

Komission olisi tämän johdosta harkittava EU:n vienti- ja tuontivälineen (EU EXIM) perustamista. Välineessä olisi hyödynnettävä eräissä jäsenvaltioissa nykyisin saatavilla olevia

kauppa- ja rahoitustuen muotoja ja jaettava nykyisiä mikro- ja pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantamista koskevia kansallisia parhaita käytäntöjä ja hallitusten asiaan liittyviä uusia politiikkoja. Tämän kaltaisella aloitteella voidaan auttaa toteuttamaan menestyksekkästä strategiaa, jolla irtaudutaan sitkeästä maailmanlaajuisesta rahoitus-, talous- ja sosiaalisesta kriisistä sekä euroalueen nykyisestä valtionvelkakriisistä ja samalla edistetään kestävästä kasvusta ja työpaikkojen luomisesta.

EU EXIM -välineellä pitäisi mielestäni tarjota pk-yrityksille sekä tarvittaessa mikroyrityksille lisätukea, joka olisi kanavoitava niille jäsenvaltioiden vientiluottolaitosten kautta. Tähän lisätukeen, joka hyödyntää EU:n eri jäsenvaltioissa tuettuja virallisia, vientiä harjoittaville pk-yrityksille tarkoitettuja erityismääräyksiä sisältäviä vientiluottojärjestelmiä, voisi kuulua tarvittaessa seuraavia palveluja:

- siemenvaiheen rahoitus;
- uusille yrityksille tarkoitettut erityislainat (esimerkiksi laina tavanomaista edullisemmalla korolla (halpakorkoinen laina) tai laina, jonka korko on kiinteä koko luoton elinkaaren ajan);
- lyhyen aikavälin käyttöpääomat ja jälleenrahoitus;
- lainatakaukset;
- vientitakuut;
- yhteisrahoitus (yritysten omalla pääomalla tai yksityisellä rahoituksella (esimerkiksi pankkilainalla));
- luottovälitys;
- riskipääomat ja pääomarahoitus;
- verovapaudet ja -lykkäykset (ainakin kun kyse on mikroyrityksistä ja uusista yrityksistä);
- yritysneuvonta, myös oikeudellinen neuvonta ja veroneuvonta;
- julkisesti tuetut vientiluottojärjestelmät, joissa hyödynnetään EU:n jäsenvaltioiden nykyisten vientiluottolaitosten parhaita käytäntöjä kuten vientiluottovakuutus (esimerkiksi valuuttakurssiriskien poistamiseksi) ja vientiluottotakaus (esimerkiksi kaupallisista tai poliittisista syistä johtuvan maksamatta jättämisen riskin poistamiseksi).

Edellä mainitut palvelut saattavat myös rohkaista yksityistä sektoria osallistumaan laajemmin pk-yrityksiä koskevaan rahoitukseen sekä niiden kansainvälistymisen tukemiseen esimerkiksi yksityisten vakuutusyhtiöiden tarjoamien vientiluottotakausten muodossa.

Eurooppalaisten mikroyritysten osalta on korostettava, miten tärkeää niiden on saada sekä siemenrahoitusta olemassaolonsa alkuvaiheen aikana että mikroluottoja (mikrolainoja) liiketoimintasyklin kaikissa vaiheissa, jotta yrittäjäriski voidaan jakaa. Esittelijä katsoo tältä osin, että mikroluottolaitokset ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneet rahastot voivat auttaa kehittämään liiketoimintamahdollisuuksia, joihin liittyy vankkoja yhteiskunnallisia, eettisiä ja ympäristöä koskevia tavoitteita ja joilla luodaan kasvua paikalliselta tasolta alkaen.

Lopuksi on syytä korostaa, että edellä mainittuja palveluja koskevia hakumenettelyjä olisi kevennettävä kaikkien mikro- ja pk-yritysten osalta ja että niiden pyynnöt olisi käsiteltävä ripeästi paitsi ajan säästämiseksi niin myös keventämään taloudellisia rasitteita, joita tällaisten hakemusten laatiminen mikro- ja pk-yrityksille aiheuttaa.

IV. Johtopäätös

Tässä mietinnössä esitetyillä suosituksilla pyritään parantamaan mikro- ja pk-yritysten käytettävissä olevien, kansallisen ja EU-tason rahoitusmahdollisuuksia ja kauppa- ja rahoitusvälineitä koskevien tietojen laatua. Mikro- ja pk-yritykset kykenevät tällaisen tuen avulla toivottavasti ylittämään ne kaupan esteet, jotka vaikeuttavat EU:n yritysten pääsyä kolmansien maiden markkinoille. Lisäksi odotamme, että uuden räätälöidyn vienti- ja tuontivälineen avulla ne voivat hyödyntää täysimääräisesti kansainvälistymisensä synnyttämät kasvu- ja työllisyysmahdollisuudet.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	6.11.2012
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 23 -: 1 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Badia i Cutchet, Marielle de Sarnez, Yannick Jadot, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Paul Murphy, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Jan Zahradil
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Josefa Andrés Barea, Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Syed Kamall, Pablo Zalba Bidegain
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Edite Estrela, Jean-Paul Gauzès, Oldřich Vlasák